

EPÄREHELLISIÄ

— Varastelevat syykyisin mahdottomasti.

— Niin missä?

— Joka paikassa. Tässä tuonnottain olivat viedä toisen kenkäni. Istuin puistonpenkillä ja jo heti varkaat kenkiä kopeloimassa. Sen jalan, joka oli nostettu toisen päälle, torkuin.

— Hyvin surullista, mutta sanoisin kuitenkin, että olisi parempi nukkua kotona ilman kenkiä, siis sellälään kotivuoteessa.

— Ollisi tai ei olisi, mutta nyt onkin kysymyksessä toinen asia. Se, että varmasinkin on alkamassa masentava vilppikausi suomalaisen rehtirehellisen historian aikakausjaoittelussa.

— Kuvittelette kaikenlaista, ei teidän kenkänne niin merkittävä ole, että aloittaisi historiankausia.

— Antakaa nyt jo sen kenkäjutun olla, takertelette koko ajan joutaviin sivuseikkoihin. Kenties saatte laajemman näkemyksen kunhan kerron lisää. Siitä, mitä kaikkea jouduin kokemaan, kun olin suuren tavaratalon palveluksessa. Olin juuri nimenomaan vahittimassa vilppihenkilöitä. Tarkoitin, olin valepukuinen vaania tungos- ja kiireaikona. Otin kiinni varkaita kuin sienä sateessa.

Kuten sanottu. Valitsin sisään-tulevista kaikkein selvimmin epärehellisen ja moraalsen rappautumisen merkkejä ilmeisimmin kantavan henkilön vahdittavakseni. Seuraillin häntä läpi tavaratalon. Harvoin erehdyin. Ennemmin tai myöhemmin alkoi kähveltää. Tunkea taskuhinsa melkein mitä tahansa. Kerrankin pienikokoista harjoittelijamyyjätärtä. Julmaa ja luonnotonta, silloin piti hakea poliisi.

— Olette ilmeisesti suurehko ihmistäntija.

— Aivan tavattoman suuri. Olen opiskellut alaani varten suoraan päävarasmaissa. Sellaisissa, joissa kansainvälisten tilastojen mukaan joka toinen varastaa joka toiselta. Ovat yhtämittaa kaivelemassa toistensa taskuja. Erittäin vaikut-tavan näköistä esimerkiksi juuri buseissa, ravintoloissa ja muissa julkispaikoissa. Tavallaan piristä-vää, jännittäväkin, ainakin tur-ristin kannalta. Itse käytin lukol-lisia taskuja.

— Mutta kertokaapa lisää tava-rataloajaltanne. Siis valitsitte eh-dottomasti varasmerkkinen ja juoksite kiinteillä ja kaappasitte kiinni kun alkoi varkailta.

— Aivan oikein olette tajunnut. Tepä teräväpäinen. Niin, eihän siinä paljon muuta tarvittu. Tietysti valinta, sehän vaati koko koulu-tukseni ja jatko-opintojeni tietou-den, muu kävikin sitten rutiini-hommana. Isku leukaan joissa-kin tapauksissa, äkkikarjaisu sel-län takana, erikoisesti naisvarkaita näin käsittelin, tönäisy, tukistus tai jokin tällainen kehollinen toi-menpide aluksi. Sen jälkeen var-as pelästyi, valahti kalpeaksi, al-koi ulvoa, kirotta, jotkut lauloivat virsiä, eräät teeskentelivät mieli-puolisuufta, muutamat yrittivät livistää, suurin osa antoi kuiten-kin temppuilematta taluttaa itsen-sä kuulusteluihin.

— No kertoisitteko, mikä oli on-nistunein, taitavin varaspidätyk-senne. Varmaankin muistatte tu-hansien seastakin.

— Sellainenhan se oli eräs mies. Tuolla tapahtui urheiluosastolla. Heti alaovella näin, että varasta-maan ollaan menossa. Silmät ka-valuutta kiiluen, kasvot kireissä juonteissa, hampaita narskutteli. Kiire kova, kyllä minä oireet tunnen. Rullaportaat yhdellä har-pauksella, minä perässä, meinasin jo tarttua kiinni, mutta ajattelin

varastakoon nyt sitten. Ja varas-tihan se. Rupeksi kiskomaan suuri-ta venettä, huomasin sen heti, oltis huomasin koko tapauksen. Airotkin oli ottanut veneeseen ja perämies kiskoi ja ähisi mutta minäpä puurtiin asiaan ja sillä selvä.

— Olettepa nokkela. No, entä mikä ikävin, hankalin tapaus?

— Juu se oli taas nainen se. Sel-lainen, joka oli innostunut vaate-puoleen. Jouduin varjostamaan tä-vallista perusteellisemmin, ei kava-la heti käynyt puuhiinsa. Katseli ja hypisteli ja vilkuili. Pahinta kaikesta, rupeksi koettelemaan kai-ken maailman vehkeitä. Yhtämit-taa pukukoppelhin, liivi-hame-pusero-ujmapukuosastoilla. Arva-sin, koettaa tunkea kassiinsa pu-kukopeissa. Siksi oli aina tirkis-teltävä verhojen raosta. Ja siitä-kös nousi elämä. Myyjättäret kir-kumaan, nainen hysteerisesti ul-vomaan sekin, että mies — pois mies.

Sain selitellä, nyt suu kiinni, antakaa työrauha. Myyjättärrille kähisin, että koettakaa tajuta ku-ka olen, riivatuako tässä verho-jen kanssa kummittelisin, ellei olisi tosi kysymyksessä. Lopulka sitten onnistuin kuin onnistuinkin puolihameosastolla. Pani kaksi hametta päällekkäin. Silloin minä ryntäsin verhon takaa ja rääkäi-sin, että no mitä nyt, vai sillä lailla, ahaa, varkaissa ollaan. Lo-pun selvitimme aikanaan. Kiinni jäi.

— Mielenkiintoinen, kehittävä ammatti. Vaan kuinka on käsitet-tävä, miksi lopetitte? Ette enää varjosta?

— Sattui pieni ikävyys. Ros-kajuttu. Tulin kerran suklaaosas-tolta. Silloinkos joku kävi kiinni kaulukseeni, repi ja raastoi. Her-mostuin, ainoa hyvä pukuni, seko-sin jotenkin ja sitten vetivät ne suklaalevyt esille.

— Anteeksi, mikä "ne suklaa-levyt"?

— Tietysti maitosuklaalevyt. Inhoan tummaa suklaata.

— Anteeksi vielä, että taas kysyn, mutta oletteko nyt...
... ja nenästä tai sukasta, typeräkin olette.

Anteeksi vielä, että taas kysyn, mutta miten niin mistä "vetivät esille"?

- Taskustani tietysti, ei kai korvasta tai nenästä tai sukasta, typeräkin olette.

SIRKKU RONTU